

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Jakonen, Mikko

Title: Rekrytointi kaipaa selkeitä kriteerejä

Year: 2018

Version: Published version

Copyright: © Jakonen & Acatiimi, 2019.

Rights: In Copyright

Rights url: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/?language=en>

Please cite the original version:

Jakonen, M. (2018). Rekrytointi kaipaa selkeitä kriteerejä. *Acatiimi*, 20(1), 20.
http://www.acatiimi.fi/1_2018/5.php

KOLUMNI

Rekrytointi kaipaa selkeitä kriteerejä

Yliopistojen opetus- ja tutkimushenkilöstön työpaikat ovat vähentyneet 3.5% vuodesta 2012, ja työttömänä on 1350 tutkijakoulutettua. Vähät työpaikat ja suuri työvoiman tarjonta tarkoittaa työnhakijalle hankaluuksia. Kilpailu kovenee, työehdoista ja palkoista joustetaan ja kyynärpäät viuhuvat tavoiteltaessa vakituista tai edes monivuotista työsuhdetta.

Rekrytoijan kannalta tilanne on periaatteessa ideaalinen. Suuri tarjonta tarkoittaa suurta valinnanvaraa. Yliopiston avaintehtäviin ei tarvitse ottaa ketä tahansa, ja rekrytoinnissa voidaan tavoitella parasta mahdollista kandidaattia.

Työvoiman tarjonnan ollessa suurta nousevat rekrytointikriteerit tärkeään rooliin. Tällöin hylkäyskriteerit korostuvat valintakriteerien ohella. Yleisesti digitaaliset hakualustat lisäävät hylkäyskriteerien käyttöä, mutta yliopistoissa ne eivät vielä ole arkipäivää. Esikarsinnat tehdään käsipelillä usein läpinäkymättömissä rekrytointiryhmissä.

Uuden yliopistolain säätämisen jälkeen yliopistoissa puhuttiin siitä, mitä tarkoittaa, kun tehtävään valitaan "sopivin" akateemisesti meritoituneimman sijaan. Vaikka "sopivuutta" on käytetty luovasti eri yliopistoissa, ei toistaiseksi ole laajamittaisesti havaittavissa, että keitä tahansa valittaisiin keskeisiin tehtäviin.

Viime vuosina akateemisen meritoitumisen kriteerit ovat sen sijaan alkaneet elää omaa elämäänsä. Keskeiseksi rekrytointikriteeriksi on muodostunut kansainvälisten referee-artikkelien määrä. Niiden arvioimisen välineenä käytetään yksioikoisesti Julkaisufoorumin (jufo) luokituksia – vastoin TSV:n suosituksia.

Jufo-luokitettujen, käytännössä englanninkielisten julkaisujen määrän laskeminen on helpoin hakijoiden hylkäyskriteeri "short listiä" laadittaessa. Ne korostuvat myös lopullisessa laadullisemmin painottuneessa valinnassa, sillä ulkopuoliset arvioitsijat osaavat yhä harvemmin Suomea. Ulkomaisten arvioijien käyttö ei sinänsä ole ongelma. Yliopiston tehtävä on taata tieteelliseen tutkimukseen perustuva opetus, ja korkeatasoinen tutkimus keskustelelee kansainvälisen tiedeyhteisön kanssa. Tieteenalojen välillä on kuitenkin suuria eroja, ja monet tutkijat kärsivät yksioikoisesta englanniksi julkaisemisen vaatimuksesta.

Jufo-ohjautuva rekrytointi herättää kysymyksen, ovatko näin tehtäviin valitut henkilöt todella akateemisesti sopivimpia. Jufo-luokitukset ohittavat monet muut akateemisen tekstin muodot, raportit ja selvitykset, sekä tietysti monet kustantajat. Tehtävien hakuilmoitukset puolestaan listaavat yleensä muitakin kriteereitä kuin julkaisut: opetus- ja ohjauskokemuksen, kansainvälisen kokemuksen, hankitun tutkimusrahoituksen, kokemuksen tutkimusryhmien johtamisesta, pedagogisen koulutuksen, yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen ja niin edelleen. Näitä kriteereitä ei kuitenkaan pisteytetä mitenkään, minkä vuoksi ne uhkaavat tulla ohitetuiksi "yliopiston vaatimana muodollisena litania".

Yliopistojen viralliset ja todelliset rekrytointikriteerit voivat poiketa räikeästi toisistaan. Ne ovat myös vertailukelvottomia ja yliopistojenkin sisällä kirjavia. Tämä asettaa hakijat ja yliopistojen työntekijät epätasarvoiseen asemaan. Käytännössä kaikki tutkijoiden tekemät opetus- ja ohjauspainotteiset työt sekä muu kuin englanninkielinen julkaiseminen ovat dismeriittejä vakituksia tehtäviä haettaessa.

Yliopistoissa tulee aloittaa perusteellinen keskustelu akateemisen työn ja asiantuntijuuden nykytilasta. Samalla pitäisi muotoilla kokonaisvaltaiset ja selvät kriteerit akateemiselle meritoitumiselle ja rekrytoinnille. Tämä on yliopistoyhteisön ja tieteen etu.

Mikko Jakonen

YTT, Dosentti, Kulttuuripolitiikan lehtori (ma.), Jyväskylän yliopisto

Painetussa lehdessä sivu 20

Etusivulle »

Sisällysluetteloon »

Tulosta »